

הכח לעמד בנסיונות

"אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם.. לעברך בברית ה' אלהיך ובאלתו" (דברים כט, ט, יא). "והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך, והשבת אל לבבך.. ושבת עד ה' אלהיך ושמעת בקלו.. ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים.. והביאך ה' אלהיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך, וירשתה, והיטבך והרבך מאבותיך..". (דברים ל, א-ה)

"והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה", כבר הזכרתי (ויקרא כו, טז) כי הפרשה הזאת עתידה, כי כל עניינה לא היו ולא נבראו, אבל הם עתידין להיות (רמב"ן).

התורה גוללה כבר בפנינו בפרוט רב בפרשת כי תבוא (דברים כח) מה עתיד להיות, לאלו ברכות יזכה עם ישראל אם ישמע בקול ה' לעשות את כל מצותיו, ואלו קללות יבואו עליו אם חלילה לא ישמע בקול ה' לעשות את כל מצותיו וחקתיו, מדוע חוזרת על כך התורה שוב בפרשת נצבים? מדברי הרמב"ן נשמע שהוא חש בשאלה זו, ולכן הוא מבדיל בין פרשת כי תבוא שם מדבר על דברי תוכחה, על הבטחה, מה יקרה לעם ישראל אם ישמע בקול ה' או חלילה לא ישמע בקול ה', לעמת זאת בפרשת נצבים מדבר בדברי נבואה, התורה מספרת, מה יקרה בפעל לעם ישראל כאשר ימרה את פי ה', איך יבואו עליו הקללות, איך ישוב בתשובה, ושוב יזכה לכל הברכות.

השאלה היא מדוע יש צורך בדברי נבואה, האם לא די בכל הברכות והקללות הברורות שבפרשת כי תבוא?

עֲשֶׂה נְסִיּוֹנוֹת נְתִנְסָה אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם וְעַמְד בְּכוֹלָם, להוֹדִיעַ כְּמָה חֲבָתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם (אבות ה, ג).

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַעֲמִיד אֶת אַבְרָהָם בְּעֲשֶׂה נְסִיּוֹנוֹת, וְאַבְרָהָם אָבִינוּ עַמְד בְּכֹלָם. מִתְפַּעְלִים אָנוּ בְּהַחֲלִט מֵעַמִּידָתוֹ הָאֵיתָנָה שֶׁל אָבִינוּ הָרֵאשׁוֹן בְּכֹל הַנְּסִיּוֹנוֹת, וְרֵאשׁוּתָהּ הִיא הַתְּפַעְלוּת זוֹ, אֵף כִּי עָלֵינוּ לְזָכוֹר כִּי אִם נָסוּ אוֹתוֹ מִן הַשָּׁמַיִם בְּנְסִיּוֹנוֹת אֵלָיו, הָרִי שְׁבוּדָאֵי **נְתַנוּ לוֹ אֶת הַכּוֹחוֹת הַנְּחוּצִים בְּכַדֵּי לְעַמְד בָּהֶם בְּגִבּוֹרָה!!**

כִּי זֹאת עָלֵינוּ לְדַעַת, שְׂאִין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵעַמִּיד אֶת הָאָדָם בְּנְסִיּוֹן שֶׁהוּא אֵינוֹ יְכוֹל לְעַמְד בּוֹ. עַל כֵּן, יְכוֹלִים אָנוּ לְלַמּוֹד מִסוּגָיָא מִפְּרֻשֵׁת בְּגִמְרָא (כְּתוּבוֹת ל:ג), שֶׁם שָׁנִינוּ: אָמַר רַב, אֲלֵמְלִי נִגְדוּהָ לְחֲנִנְיָהּ מִיִּשְׁאֵל וְעֲזָרְיָהּ פְּלָחוּ לְצִלְמָא. כְּלוּמַר, אֵלָיו בְּמִקּוֹם לְהַשְׁלִיךְ אֶת חֲנִנְיָהּ מִיִּשְׁאֵל וְעֲזָרְיָהּ לְכַבֵּשׁן הָאֵשׁ, הָיוּ מִיִּסְרִים אוֹתָם וּמִכִּים אוֹתָם, הֵם הָיוּ עוֹבְדִים לְצִלְמָא!

וּבְאֵרוֹ הַתּוֹסְפוֹת, כִּי אוֹתוֹ הַצִּלְמָא לֹא הָיָה עֲבוּדָה זָרָה, וְלֹא נַעֲשָׂה אֶלָּא לְכַבּוֹד הַמַּלְכוּת, כֵּן שֶׁלֹּא הָיוּ חֲנִנְיָהּ מִיִּשְׁאֵל וְעֲזָרְיָהּ מְחִיבִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשָׁם בְּכַדֵּי שֶׁלֹּא לְהַשְׁתַּחֲוֹת לוֹ, אוֹלָם מְכַל מְקוֹם נְכוֹנִים הָיוּ לְמַסִּירוֹת נַפְשׁ זוֹ, לְכַבּוֹד שָׁמַיִם, בְּכַדֵּי לְקַדֵּשׁ בְּכָךְ אֶת שֵׁם ה'. אֲכֵן, בְּמָה דְבָרִים אָמוּרִים? בְּמַסִּירוֹת נַפְשׁ לְמִיתָה... אוֹלָם אִם הָיוּ מִיִּסְרִים אוֹתָם בְּיִסּוּרִים, לֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְעַמְד בְּכָךְ, וְהָיוּ מַשְׁתַּחֲוִים לְצִלְמָא.

דְּבָרֵי הַגְּמָרָא מוּבָנִים אַפּוֹא, אוֹלָם עֲדִין מְקַשָּׁה הַחֲדוּשֵׁי הָרִי"ם, מָה בְּקִשׁוֹ חַז"ל לְלַמְדָנוּ בְּאִמְרָם כִּי חֲנִנְיָהּ מִיִּשְׁאֵל וְעֲזָרְיָהּ לֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְעַמְד בְּיִסּוּרִים אֵלָיו הָיוּ מִיִּסְרִים אוֹתָם? לְשֵׁם מָה כּוֹתֶבֶת זֹאת הַגְּמָרָא?

כֵּן מְקַשָּׁה בְּעַל חֲדוּשֵׁי הָרִי"ם, וּמִתְרַץ תְּרוּץ נִפְלָא. הוּא מְבַאֵר, כִּי הַגְּמָרָא מְבַקֶּשֶׁת לְלַמְדָנוּ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הַעֲמִיד אֶת חֲנִנְיָהּ מִיִּשְׁאֵל וְעֲזָרְיָהּ בְּנְסִיּוֹן שֶׁל יִסּוּרִים, מֵאַחַר וְלֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְעַמְד בּוֹ!! מְכָךְ עָלֵינוּ לְלַמֵּד שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינוֹ מְבִיא עַל הָאָדָם נְסִיּוֹן שֶׁהוּא אֵינוֹ יְכוֹל לְעַמְד בּוֹ, וּמִכָּאן, שְׂאִם בָּא עַל הָאָדָם נְסִיּוֹן, בּוֹדָאֵי יְכוֹל הוּא לְעַמְד בּוֹ בְּהַצְלָחָה!!

וְהוּא הַדְּבָר בְּעִנְיָנוּ. אִם מִשְׁמַיִם הַעֲמִידוּ אֶת אַבְרָהָם בְּעֲשֶׂה

נסיונות, הרי שבודאי היו לו הפוחות הנחוצים בכדי לעמד בהם בגבורה, שאם לא כן, לא היו מעמידים אותו מן השמים בנסיונות אלו!

("הוא היה אומר" מאוצרו של רבי שלום שבדרון על פרקי אבות עמ' 634).

בעריש החסיד היה גר בכפר קטן בגליציה. עז היה חפצו של בעריש לנסע לעיר הגדולה כדי לחלות את פני האדמו"ר הקדוש, לתנות בפניו את צרותיו, ולזכות להתברך מפיו. הוא חסך פרוטה לפרוטה במשך חדשים ארכים כדי שיהיה לו את הסכום הדרוש לנסיעה גורלית זו. ויהי היום, בעריש הצליח להשיג את הסכום הנדרש, הוא פונה ליענקל העגלון, ומזמין מקום לנסיעה לעיר הגדולה. ביום המיעד, הם יוצאים לדרך, מטלטלים בדרכים, מתגברים על מכשולים, וסוף סוף מגיעים לעיר הגדולה, לבו של בעריש גואה מהתרגשות, הוא מתבונן בכל הבנינים הגדולים, מסתכל בהשתאות בהמולה של העיר הגדולה, ותר בעיניו אחר בית המדרש הגדול של האדמו"ר, והנה סוף סוף הם מגיעים למחוז חפצם, יענקל העגלון עוצר את הסוסים, העגלה נעצרת, בעריש יורד מהעגלה והוא נצב מול מדרגות בית המדרש, לבו פועם מהתרגשות, הוא מנסה לסדר את מחשבותיו, מה יספר לאדמו"ר, על מה ועל מי יבקש ברכות, דואג שלא ישפח דבר מה מרב התרגשות. במעלה גרם המדרגות הוא פוגש בתור ארוך של חסידים הממתינים לחלות את פני רבם. הוא שואל מי אחרון, ומצטרף לממתינים בחרדת קודש. לפתע הוא רואה את קלונימוס שכנו מהכפר, רץ במעלה המדרגות במבט מאוד מדאג, וקורא בקול, "אוי איז בעריש"? היכן בעריש? בעריש פונה אליו מיד, הנה, אני כאן, מה קרה? אני מצטער מאוד לבשר לך שאביך הלך לעולמו... בעריש מתעלף ונופל ארצה. במקום מתחוללת מהומה גדולה, החסידים מנסים להעיר אותו מעלפונו, ולהשיב את רוחו אליו, אולם בכל פעם שהוא מתחיל להתעורר, הוא נזכר בבשורה הרעה, ושוב מתעלף... רעש המהומה הגדולה מגיע לחדרו של האדמו"ר, הגבאי יוצא החוצה בבהלה ושואל, מה קורה כאן? הוא שומע את פרטי המקרה ורץ מיד חזרה לחדרו של האדמו"ר כדי לשאל מה לעשות. האדמו"ר מורה לו לגשת אל בעריש, ולהודיע לו בשם האדמו"ר הקדוש שהשמועה איננה נכונה, ואביו לא

נפטר, אביו בחיים. מששומע בעריש את הדברים שבאו מפי קדשו של האדמו"ר, שבה אליו רוחו, והוא החל להתאושש. לאחר זמן התברר שאכן השמועה עליה התבסס קלונימוס בטעות מקורה. הגבאי אָזר אִמָּץ יום אחד ופנה לרבו ושאל: איך ידע רבנו לומר בכזו ודאות שאביו של בעריש בחיים, הלא השמועה הגיעה מקלונימוס בן הכפר, ונשמעה אמינה למדי? השיב לו האדמו"ר: כאשר שמעתי שבעריש החסיד מתעלף שוב ושוב לשמע הבשורה המרה, ואיננו מסגל להתאושש, ידעתי בודאות שזה לא יכול להיות נכון, כי הוא לא מסגל לעמד בזה, והקדוש ברוך הוא לא נותן לאדם נסיון שאיננו יכול לעמד בו. כאשר אדם מקבל נסיון, נותנים לו משמים גם את הכוחות לעמד בנסיון.

אמר חזקיה בןו של רבי חייא: למה נסמכה פרשה זו לפרשת קללות? לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתים שנאמרו בפרשה זו, חוץ מארבעים ותשע שנאמרו בתורת כהנים, מיד הוריקו פניהם ואמרו: מי יכול לעמד באלו?! מיד קרא אותן משה והיה מפיוסן (תנחומא דברים כט, א).

משה רבנו עמד ואמר לעם ישראל דברי תוכחה, הוא אמר להם במה יזכו אם ישמעו בקול ה', והאריך בקללות שיבואו אם לא ישמעו בקול ה', לאחר ששמעו בני ישראל את כל אותן קללות איומות, את כל הצרות שיבואו עליהם, "מיד הוריקו פניהם ואמרו: מי יכול לעמד באלו?!", הם אמרו למשה רבנו, איך אפשר להביא עלינו כאלו נסיונות שאין לנו כל אפשרות לעמוד בהם, הלא הקדוש ברוך הוא לא מביא על אדם נסיון שאינו יכול לעמוד בו? "מיד קרא אותן משה והיה מפיוסן", משה רבנו החל לפייס את עם ישראל בדברי נבואה, הוא נתן להם תסריט ברור של הסוף הטוב שיבוא אחרי כל התקופות הקשות, הוא המחיש את הדברים בפניהם, וכל זאת כדי לתת להם כח לעמד בנסיונות. משה רבנו הבין שכדי לתת לעם ישראל את הכח לעמד בכל אותן תקופות קשות, לא די בהבטחות שבפרשת כי תבוא, אלא יש צורך בדברי נבואה מוּמְחָשִׁים וברורים על העתיד הטוב שיבוא באחרית הימים, במהרה בימינו.

לעילוי נשמת האשה הצדקנית מרת רחל אסתר בת הר"ר שמואל דב וייל ע"ה